

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Deres referanse:
24/68

Vår referanse:
24/10961 - 16

Sted, dato:
Oslo, 27.02.2024

Politidirektoratets høringsuttalelse - Høring - Forslag til endringer i våpenlova - helautomatiserte avgjørelser og gebyrhjemmel

Politidirektoratet viser til Justis- og beredskapsdepartementets høringsbrev 15. januar 2024 der forslag til endringer i våpenlova ble sendt på høring, med høringsfrist 26. februar 2024.

Forslaget innebærer at det i våpenlova gis hjemmel for bruk av helautomatiserte avgjørelser i våpenforvaltningen, samt en hjemmel for departementet til i forskrift å kunne gi utfyllende bestemmelser. Det foreslås også en hjemmel i våpenlova for å dekke våpenforvaltningens utgifter knyttet til saksbehandling og kontroll ved gebyr.

Politidirektoratet har forelagt høringen for etaten, og har mottatt høringsinnspill fra Troms, Sør-Vest, Agder, Innlandet, Oslo og Øst politidistrikter. Deres høringsinnspill følger vedlagt.

Politidirektoratet stiller seg, i likhet med politidistriktene, generelt positive til departementets forslag til endringer i våpenlova, og vil i det følgende komme med våre merknader til forslagene. Vår høringsuttalelse følger høringsnotatets oppbygging.

Politidirektoratets merknader

Til punkt 3 *Helautomatiserte avgjørelser i våpenforvaltningen*

Justis- og beredskapsdepartementet foreslår at det gis en bestemmelse i våpenlova § 38 andre ledd som gir politiet hjemmel til å fatte helautomatiserte avgjørelser i våpensaksbehandlingen, samt en suppleringsbestemmelse til våpenlova § 41 nr. 32 som gir departementet hjemmel til å gi utfyllende regler om bruk av helautomatiserte avgjørelser i forskrift. Politidirektoratet støtter forslagene.

I dag behandles samtlige søknader etter våpenlova manuelt. Som vist til i høringsnotatet, har antallet våpensøknader i perioden 2019 til 2022 økt fra omtrent 60 000 søknader til 84 000 søknader per år, hvilket har resultert i lang

saksbehandlingstid. For å kunne imøtekomme søkerens behov og sørge for en bedre og mer effektiv våpenforvaltning, har politiet vurdert, og iverksatt, flere tiltak. Selv om innføringen av nye digitale søknadsløsninger og automatisert beslutningsstøtte for saksbehandler har gitt effektiviseringsgevinster, erfarer direktoratet at det fremdeles kan gjøres ytterligere tiltak for å effektivisere saksbehandlingen. Politidirektoratet anser en helautomatisering av beslutningsprosessen for egnede sakstyper innenfor våpenforvaltningen som et godt effektiviseringstiltak. Automatiseringen vil bidra til raskere saksbehandlingstid, noe som gjør at de som oppfyller vilkårene får et vedtak i løpet av svært kort tid. Videre kan automatisering føre til økt likebehandling og bidra til å forhindre ulik praksis i de enkelte politidistriktene.

Det er i høringsforslaget åpnet for at alle saker etter våpenlova kan avgjøres helautomatisk, gitt at behandlingen er forsvarlig og forenlig med retten til personvern, samt at avgjørelsen ikke beror på skjønsmessige vilkår i lov eller forskrift. I første omgang vil det bare være avgjørelser som er til gunst for søker (innvilgelser) som er egnet for helautomatisering. Den klare hovedvekten av dagens avslag, samt alle tilbakekallsaker, skjer etter en vurdering av skjønsmessige vilkår i lov eller forskrift. Avgjørelsene vil i slike saker ikke være utvilsomme, og det vil ikke være aktuelt å avgjøre sakene automatisk.

Noen typer avslag er imidlertid knyttet til manglende oppfyllelse av objektive vilkår, og vil kunne være egnet for helautomatisert saksbehandling. Et eksempel er der søker ikke oppfyller krav til aktivitet i våpenforskrifta § 4-4 tredje ledd. Selv om politiets automatiserte saksbehandlingsløsning per i dag er lagt opp til å bare kunne fatte positive vedtak der det ikke er treff i politiets registre, ser Politidirektoratet derfor positivt på at det gis en hjemmel som ikke avgrenser mot automatiserte avslag, og at lovforslaget tar hensyn til at teknologisk utvikling og endringer i lovverket, kan gjøre det aktuelt å også gi enkelte typer avslag automatisk. Eventuelle avgrensninger i hvilke typer vedtak som kan fattes ved helautomatisert saksbehandling, bør reguleres i forskrift, slik departementet også foreslår.

Til punkt 4 *Gebyr ved behandling av våpensøknader m.m.*

Departementet har foreslått en endring i våpenlova § 37 som gir en utvidet hjemmel for innkreving av gebyr for våpensaksbehandlingen som muliggjør inndekning av våpenforvaltningens reelle kostnader. Politidirektoratet støtter forslaget, samt departementets vurdering av behovet for lovendring.

I dag er det kun deler av våpenforvaltningen som er gebyrfinansiert og dagens gebyrhjemmel gir kun adgang til å kreve gebyr for søknader som innvilges. Politiet har en rekke oppgaver innenfor våpenforvaltning som ikke finansieres gjennom gebyrer. Det vises blant annet til mange lovpålagte kontrolloppgaver, og at disse økte med ny våpenlov, uten at politiets budsjetter ble styrket til dette formålet. Kontrolloppgavene er viktige for å forebygge uønskede hendelser med våpen, og må fortsatt være en prioritert oppgave for politiet. Videre er negative vedtak og annen våpenforvaltning holdt utenfor dagens gebyrhjemmel. Med automatisert søknadsbehandling av positive vedtak og forventning til gevinstuttak i form av reduserte gebyrsatser, vil politiet med dagens gebyrhjemmel på sikt stå igjen med de oppgavene som ikke er gebyrfinansiert, uten særskilt finansiering til formålet.

Departementets lovforslag legger opp til en selvkostmodell, som er i tråd med Finansdepartementets *Bestemmelser om statlig gebyr- og avgiftsfinansiering* (rundskriv R-112/15). Den foreslåtte gebyrhjemmelen gir politiet mulighet til å dekke våpenforvaltningens reelle kostnader. Tilsvarende gebyrhjemmel har politiet blant annet for saksbehandling av pass og ID-kort.

Videre har departementet lagt til grunn at de enkelte gebyrsatsene vil bli fastsatt i budsjettprosessen når alle kostnader er beregnet, samt at utfyllende bestemmelser om satsene for gebyr vil deretter bli gitt i våpenforskrifta. En ny gebyrmodell basert på den foreslåtte hjemmelen er under utarbeidelse av Politidirektoratet.

Politidirektoratet bemerker at det i tillegg til ved søknadsbehandling og kontroll også påløper kostnader i forbindelse med destruksjon av innleverte våpen. Innlevering av våpen til destruksjon er forutsatt kostnadsfritt for publikum, men kostnaden vil kunne innhentes ved at søknadsgebyret økes marginalt. Alternativet er at kostnadene ved destruksjon som i dag hentes fra det generelle politibudsjettet.

Politidirektoratet er enig i at det er behov for ytterligere presiseringer i våpenforskriften. I Pass- og ID- kortforskriften § 7-1 tredje ledd er det presisert at søknadsgebyret ikke refunderes ved avslag på søknaden. En tilsvarende formulering bør tas inn i våpenforskriften. Videre bør det reguleres at våpengebyrene revideres etter fastsatte tidsintervall. Vi viser til at politiets kostnader til våpenforvaltningen er under kontinuerlig utvikling, knyttet til både teknologisk utvikling og generell kostnadsutvikling i samfunnet. Etter vårt syn bør forskriften i tillegg tydeliggjøre at der en søknad gjelder flere våpen, kan det kreves ett gebyr per våpen.

Til punkt 5 Økonomiske og administrative konsekvenser

Politidirektoratet støtter i hovedsak departementets vurdering av økonomiske og administrative kostnader. For politiet vil gebyrhjemmelen innebære at våpenforvaltningens reelle kostnader knyttet til søknadsbehandling og kontroll kan dekkes gjennom gebyrinntekter, og vil dermed ikke belaste øvrig budsjett. Videre vil automatiseringen innebære ressursbesparelser og bedre ressursutnyttelse for politiet, som på sikt vil påvirke gebyrsatsene.

For publikum vil forslaget medføre en mer effektiv saksbehandling, både ved at våpenforvaltningen er passende finansiert og ved en mer effektiv saksbehandling.

Departementet legger til grunn at forslaget ikke vil innebære økonomiske konsekvenser av vesentlig betydning for publikum, men likevel slik at søkerne vil måtte betale for behandling av søknader uavhengig av om løyve eller godkjenning blir utstedt. Politidirektoratet antar at gebyrsatsene vil kunne bli noe forhøyet ved innføringen av ny gebyrmodell, men likevel slik at dette vil bli justert etter at kostnadene knyttet til digitaliseringen av våpenforvaltningen er dekket inn, slik at gebyrene på sikt vil endres.

Med hilsen

Hanne Skallerud

Fung. seksjonssjef

Kristin Holter Næss

Rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

Vedlegg:

Høringsinnspill - forslag til endringer i våpenlova - Sør-Vest politidistrikt

Høringsinnspill - Forslag til endringer i våpenlova - Oslo politidistrikt

Høringsinnspill - Forslag til endringer i våpenlova - Troms politidistrikt

Høringsinnspill - Forslag til endringer i våpenlova - Øst politidistrikt

Høringsinnspill - forslag til endringer i våpenlova - Innlandet politidistrikt

Høringsinnspill - forslag til endringer i våpenlova - Agder politidistrikt

Politidirektoratet
Postboks 2090 Vika
0125 OSLO

Deres referanse:
24/10961-4

Vår referanse:
24/22671 - 2

Sted, dato:
Stavanger, 14.02.2024

Høringsuttalelse - endringer i våpenlova

Sør-Vest politidistrikt viser til Politidirektoratets oversendelse 29.01.2024 av Justis- og politidepartementets forslag til endringer i våpenlova.

Politidistriktet tiltrer forslaget om en ny hjemmel i våpenlova til å kunne treffe helautomatiserte avgjørelser, samt hjemmel til å gi utfyllende bestemmelser i forskrift. Vi er enig i de avgrensningene som skisseres i høringsbrevet, herunder særlig at søknader hvor det foreligger lovbrudd eller andre relevante treff i politiets systemer, ikke er egnet for maskinell behandling.

Slik lovforslaget er utformet, omfattes alle saker etter våpenlova, også saker som ikke starter med en søknad fra en privat part, for eksempel tilbakekall av våpenløyve på grunnlag av bekymringsmelding. Tilbakekall vil ofte være begrunnet med lovbrudd, men kan også være nødvendig fordi våpeninnehaver ikke er edruelig eller uskikket på grunn av helsemessige forhold, tilknytning til kriminelle miljøer eller andre forhold. Vi mener disse vurderingene er utpreget skjønnsmessige og uegnet for maskinell behandling. Vi mener derfor at forslaget bør begrenses til søknader etter våpenlova.

Vi er enig i at det bør gis rett til *manuell overprøving* av helautomatiske avgjørelser som påklages. Vi antar at mange som mottar et automatisk avslag vil benytte seg av klageretten, noe som bør tas i betraktning når man vurderer gevinsten av å automatisere saksbehandlingen.

En annen utfordring vil være å definere hva som er *utvilsomme avgjørelser* med utgangspunkt i skjønnsmessige vilkår i lov og forskrift, og automatisere disse sonderingene. Vi mener det bør utredes nærmere hvilke gevinster som mest sannsynlig kan forventes, for eksempel i saksmengde, saksbehandlingstid og ressursbruk.

Vi støtter forslaget om hjemmel til å kunne kreve gebyr for søknader etter våpenlova, uansett utfall, samt kontroll av løyver mv. Etter vår erfaring har oppgavene innenfor våpenforvaltningen økt de siste årene uten at dette er tilstrekkelig reflektert i tildelingene til politidistriktene. Det forventes blant annet at politiet skal yte bedre og raskere tjenester til publikum. Den pågående moderniseringen av våpenforvaltningen vil kunne

imøtekomme disse forventningene, men er samtidig svært ressurskrevende. Samtidig øker politiets forebyggende kontroloppgaver som følge av stadig flere skytevåpen i omløp i samfunnet.

Selv om en anerkjenner verdien av våpeninnhav for å kunne tilfredsstille den enkeltes fritids- og rekreasjonsformål, må en også se hen til at fellesskapet bærer store utgifter til våpenforvaltningen som sådan, samt til omkostningene forbundet med de skadelige følgene av ulovlig omgang med skytevåpen. Vi mener derfor det er rimelig at noen av utgiftene forbundet med politiets saksbehandling belastes den som ønsker å inneha våpen.

Med hilsen

Ketil Remman

Politiinspektør/fungerende enhetsleder

Sør-Vest politidistrikt

Felles enhet for utlending og forvaltning

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

Politidirektoratet
Postboks 2090 Vika
0125 OSLO

Deres referanse:
24/10961 - 4

Vår referanse:
24/23182 - 2

Sted, dato:
Oslo, 09.02.2024

Høringsvar fra Oslo politidistrikt - Forslag til endringer i våpenlova

Viser til Politidirektoratets brev av 29.01.2024, hvor Justis- og beredskapsdepartementets forslag til endringer i våpenlova er sendt på høring til politidistriktene.

Justis- og beredskapsdepartementet foreslår endringer i våpenloven for å tilrettelegge for bruk av helautomatiserte avgjørelser i våpenforvaltningen, samt endring i gebyrbestemmelsen.

Høringen er besvart av Seksjon for forvaltningskontroll ved Felles enhet for utlending og forvaltning (FUF).

Vi støtter forslagene til endringer i våpenloven, og har utover det ikke merknader til høringen.

Med hilsen

Jan Eirik Thomassen
Politiinspektør

Marius Gaarde
Seksjonssjef

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

Politidirektoratet
Postboks 2090 Vika
0125 OSLO

Deres referanse:
24/10961-4

Vår referanse:
24/22675 - 2

Sted, dato:
Tromsø, 14.02.2024

Høring - Forslag til endringer i våpenlova svar fra Troms politidistrikt

Troms politidistrikt viser til brev av 29. januar 2024 hvor Politidirektoratet har sendt Justis- og beredskapsdepartementets høring om forslag til endringer i våpenlova til politidistriktene for uttalelse. Frist for tilsvarende svar til Politidirektoratet er 14. februar 2024.

De endringer som er foreslått knytter seg til automatisert behandling av våpensøknader og gebyrmodellen.

Til den foreslåtte endringen i våpenlova § 38 som gjelder automatisert behandling har politidistriktet ingen innspill til ordlyden eller det nye punktet i § 42 nr. 32. Det vi ønsker å trekke frem som viktig er at de digitale prosessene kvalitetssikres slik at vi unngår at søknader som burde vært vurdert av saksbehandler innvilges ved automatisert behandling. Troms politidistrikt har i noen få tilfeller oppdaget søknader i Blink som er markert uten registertreff, men hvor saksbehandler har oppdaget at det er treff i registrene. I de tilfellene vi har oppdaget har ikke meldingene hatt betydning for innvilgelse av søknaden, men det kan tenkes at treff som er av betydning vil kunne føre til at søknader som burde vært avslått innvilges ved den automatiserte behandlingen.

Selv om det vil være rom for mulig feil i behandling ved automatisering vil det samtidig føre til en mer effektiv og kostnadsbesparende saksbehandling, som igjen vil frigjøre kapasitet til de komplekse sakene og kontrolloppgavene. Troms politidistrikt er derfor positivt til endringen i våpenlova § 38.

Troms politidistrikt mener den foreslåtte endringen av gebyrmodellen er en svært god løsning. I dag er det kun søknader som innvilges som er gebyrbelagt og de sakene som er mest tidkrevende i våpenforvaltningen er de søknadene som avslås. Den nye gebyrmodellen vil derfor i større grad ivareta kostandene knyttet til søknadsbehandlingen og samsvarer med gebyrmodellen for pass- og nasjonale ID-kort hvor det ikke har vært knyttet store utfordringer til at det er innført et søknadsgebyr og ikke et dokumentgebyr.

Med hilsen

Stina Bakke Eriksen
Driftsenhetsleder/Politiinspektør

Andrea Finjord Jenssen
seksjonsleder

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

Politidirektoratet
Postboks 2090 Vika
0125 OSLO

Deres referanse:
24/10961

Vår referanse:
24/22704 - 2

Sted, dato:
Ski, 14.02.2024

Innspill til høring om forslag til endringer i våpenlova

Øst politidistrikt viser til brev fra Politidirektoratet (POD) av 29.01.2024 vedrørende høringsnotat fra Justis- og beredskapsdepartementet om forslag til endringer i våpenlova.

Frist for merknader til POD er innen den 14.02.2024.

Øst politidistrikt vil i det følgende komme med noen korte kommentarer til høringsnotatet.

Kommentarer til punkt 3 - Helautomatiserte avgjørelser i våpenforvaltningen

Øst politidistrikt er positive til at det foreslås en hjemmel for helautomatiserte avgjørelser i våpenforvaltningen, og muligheter for å gi utfyllende bestemmelser i forskrift. Distriktet er videre enig med departementet i at det er viktig at helautomatiserte avgjørelser kun benyttes der avgjørelsen er helt klar og utvilsom.

Kommentarer til punkt 4 - Gebyr ved behandling av våpensøknader m.m.

Øst politidistrikt er meget positive til at det foreslås en endring som gir hjemmel til å kreve inn gebyr for selve søknadsbehandlingen, samt for kontrollvirksomheten. Gebyr for behandling av søknaden kreves i dag på flere andre av politiets forvaltningsområder som pass og vaktvirksomhet. På vaktvirksomhetsfeltet er det også kontrollgebyr. Søknadsbehandling som ender i et avslag vil i mange tilfeller være vel så ressurskrevende for politiet som søknader som innvilges. At søkere må betale for å få prøvd om vilkårene for tillatelse eller godkjenning er oppfylt eller ikke anses etter distriktets syn heller ikke som uforholdsmessig.

Gebyr for kontrollvirksomheten har også vært etterspurt av distriktene i lang tid. Å kunne få inn gebyr for kontrollvirksomheten vil være særlig viktig for distriktene ettersom søknadsbehandlingen i all hovedsak i fremtiden vil bli lagt til en nasjonal enhet i Nordland politidistrikt. Gebyrene vil videre være med på å sikre dekning av distriktenes reelle kostnader for å kunne utføre sine lovpålagte kontrolloppgaver. Øst politidistrikt kan føre øvrig ikke se at det er noen særegne forhold ved våpenforvaltningens kontrollvirksomhet

som tilsier at man ikke bør følge Finansdepartementets *Bestemmelser om statlig gebyr- og avgiftsfinansiering* (rundskriv R-112/15).

Med hilsen

Heidi Vinsrud

Seksjonssjef Forvaltningsseksjonen

Stine Granby Sorknes

Seniorrådgiver/FOA

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

Kopi:

Heidi Vinsrud

Merete Christin Beck

Preben Tjelflaat

Politidirektoratet
Postboks 2090 Vika
0125 Oslo

Deres referanse:

Vår referanse:
24/22752 - 2

Sted, dato:
Hamar, 12.02.2024

Hørings svar - forslag til endringer i våpenlova

Det vises til Politidirektoratets brev av 29.01.2024 vedrørende forslag til endringer i våpenlova som er på høring. Høringsfristen til direktoratet er 14.02.2024, og høringsfristen til departementet er 26.02.2024.

Justis- og beredskapsdepartementet foreslår endringer i våpenloven for å tilrettelegge for bruk av helautomatiserte avgjørelser i våpenforvaltningen. Departementet foreslår en tilføyelse i våpenlova § 38 nytt annet ledd for å hjemle helautomatiserte avgjørelser i våpenforvaltningen.

Det foreslås i tilknytning til dette en supplerings i våpenlova § 41 nr. 32 som gir departementet hjemmel til å gi utfyllende forskriftsbestemmelser om bruk av slike helautomatiserte avgjørelser.

Innlandet politidistrikt støtter begge ovennevnte forslag til endringer i våpenlova.

Departementet foreslår i tillegg å endre gebyrbestemmelsen i dagens § 37 i våpenlova slik at den også hjemler dekning av utgifter i våpenforvaltningen har til søknadsbehandling og kontroll av løyve eller godkjenninger gitt etter våpenlova. Dette for å tilrettelegge for en gebyrordning som reflekterer politiets faktiske bruk av ressurser og som i større grad kan tilpasses kostnadene til en digital våpenforvaltning.

Innlandet politidistrikt støtter i hovedsak ovennevnte forslag til endring av våpenlova § 37, men vi mener at kostnader ved private fysiske kontroller (fysisk kontroll av våpen og våpenskap) ikke skal gebyrlegges, men i stedet dekkes gjennom søknadsgebyr. Befolkningen ser ikke forskjell på politiets forvaltningsoppgaver og håndhevelse av straffeloven m.m. For den alminnelige mann i gata vil en slik gebyrbelagt kontroll av privatpersoner sidestilles med f.eks. rutinemessig kjøretøykontroll eller promillekontroll som ikke er gebyrbelagt. Ikke alle privatpersoner vil bli utsatt for kontroll, og ved å kreve gebyr av de som blir trukket ut, vil de bli negativt forskjellsbehandlet.

Med hilsen

Ronny Hvalby Sollie

Politiinspektør

Eva Pettersen

Seksjonsleder

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

Politidirektoratet
Postboks 2090 Vika
0125 Oslo

Deres referanse:

Vår referanse:
24/22874 - 2

Sted, dato:
Kristiansand, 07.02.2024

Hørings svar - forslag til endringer i våpenlova

Innledning

Agder politidistrikt viser til Politidirektoratets høringsbrev av 29.01.2024. Høringsfristen er 14.02.2024.

Det fremgår av høringsbrevet at Justis- og beredskapsdepartementet foreslår en tilføyelse i våpenlova § 38 nytt annet ledd for å hjemle helautomatiserte avgjørelser i våpenforvaltningen. Det foreslås i tilknytning til dette en supplerings i våpenlova § 41 nr. 32 som gir departementet hjemmel til å gi utfyllende forskriftsbestemmelser om bruk av slike helautomatiserte avgjørelser. I tillegg foreslår departementet å endre gebyrbestemmelsen i dagens § 37 slik at den også hjemler dekning av utgifter våpenforvaltningen har til søknadsbehandling og kontroll av løyve eller godkjenninger gitt etter våpenlova.

Vi er enige i disse forslagene og slutter oss til høringsnotatet i sin helhet.

Med hilsen

Per Juell Larsen
Driftsenhetsleder

Ingrid Olsen Hofseth
Avdelingsleder

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.